
Türkiye Eğitim Dergisi

(2019) Cilt 4, Sayı 1, s. 68-80.

Bilgisayar Destekli Tasarım ve Animasyon Programında Eğitim Veren Öğretim Elemanlarının Animasyon Eğitimi Üzerine Düşünce ve Değerlendirmeleri

Hakkı BAĞCI¹

Ersin BAŞARAN²

Özet

Türkiye’de animasyon sektörü yeni gelişmekte olan, büyümeye devam eden ve hayatın her alanında yaygınlaşan bir sektör haline gelmiştir. Ülkemizde animasyon eğitimi lisans, ön lisans ve özel eğitim kurslarında verilmektedir. Özellikle meslek yüksekokullarında animasyon eğitimi ile ilgili programların yaygınlaştığı göze çarpmaktadır. Animasyon eğitiminde kaliteyi arttırmak için öğretim elemanlarının düşüncelerinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle çalışmada bilgisayar destekli tasarım ve animasyon eğitimi açısından bakıldığında öğretim elemanlarının bu alandaki problemlere bakış açısının neler olduğu ve bu konu ile ilgili çözüm önerileri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni ile yürütülmüştür. Çalışma grubunu Türkiye’deki farklı üniversitelerin Bilgisayar Destekli Tasarım ve Animasyon Programında eğitim vermekte olan 10 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Öğretim elemanları animasyon eğitimi; 3b ürün oluşturma, sanal ortamlar için modelleme ve karakter tasarımı, teknolojinin tasarıma dönüşmesi, canlandırma ile ilgili programların öğretilmesi, desteklenmesi gereken bir alan, sektörün yetişmiş eleman ihtiyacını sağlamak olarak belirtmişlerdir. Ayrıca öğretim elemanları animasyon stüdyolarının sektör gelişimine katkıları konusunda ve bu konudaki düşüncelerinde pahalı eğitimler, web üzerinden eğitim ve tanıtım şeklinde olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Animasyon eğitimi alacak öğrencilerde sanatsal ruh yapısı ve yeteneği, hayal gücü, çizim yeteneği, görsel yetenek, özgün düşünce, dil yeterliliği, araştırmacı ve üretken, sayısal zekâ gibi özelliklerin olmasını gerektiğini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler

Bilgisayar destekli tasarım
Animasyon
Öğretim elemanı

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 21/05/2019
Kabul Tarihi: 11/06/2019
Elektronik Yayın Tarihi: 21/06/2019

DOI: 11..11111/ted.xx

¹ Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, KSSMYO, hbagci@sakarya.edu.tr

² Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, KSSMYO, ersinbasaran@sakarya.edu.tr

Türkiye Eğitim Dergisi

(2019) Cilt 4, Sayı 1, s. 68-80.

Opinion and Evaluations About Animation Education of Teaching Staffs in Computer Aided Design and Animation Program

Hakkı BAĞCI¹

Ersin BAŞARAN²

Abstract

The animation industry in Turkey has become a new developing sector that continues to grow and becomes widespread in all areas of life. In our country, animation education is given in undergraduate, associate and special education courses. It is note worthy thatp rograms related to animation education have become widespread especially in vocational schools. In order to increase the quality in animation education, the opinions of the instructors should be evaluated. Therefore, in the study, it is tried to determine the point of view of the instructors in terms of the problems in this area and the solution suggestions. This research was carried out with a case study pattern of qualitative research methods. The study group in Turkey constitute 10 lecturers of different universities, which provide training in Computer Aided Design and Animation Program. According to the instructors, animation education; 3b product creation, modeling and character design for virtual environments, transformation of technology into design, teaching of the programs related to the animation, an area that need sto be supported, to provide the need for trained staff of the sector. In addition, the instructors expressed their opinion on the contribution of the animation studios to the development of the sector and their thoughts on the subject of expensive trainings, web training and promotion. The lecturers stated that students should have artistic mood structure and ability, imagination, drawing ability, visual ability, original thought, language proficiency, researcher and productive, digital intelligence.

Keywords

Computeraideddesign
Animation
Teachingstaff

AboutArticle

Sending Date: 21/05/2019

Acceptance Date: 11/06/2019

Electronic Issue Date: 21/06/2019

DOI: 11..11111/ted.xx

GİRİŞ

Teknolojik gelişmeler ile görselliğin ön plana çıkması, eğitimin neredeyse tüm alanlarında bilgisayar destekli materyaller ve animasyon kullanımını ile daha az maliyet,

¹ Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, KSSMYO, hbagci@sakarya.edu.tr

² Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, KSSMYO, ersinbasaran@sakarya.edu.tr

daha etkin sonuç vermesi ile bilgisayar destekli eğitiminin üzerinde durulmaya başlanmıştır (Toroğlu ve İçingür, 2007). Türkiye’de animasyon sektörü yeni gelişmekte olan, büyümeye devam eden ve hayatın her alanında yaygınlaşan bir sektör haline gelmiştir. Bilgi teknolojilerinin ve dijital ortamların bu kadar gelişmesinin sonucunda da hemen hemen her yaşta bireyler için animasyon uygulamaları ve ilgili teknolojilerin kullanımı gün geçtikçe artmaktadır. Ayrıca hızla ilerleyen teknoloji ile günlük hayatımızda gerek eğitim ortamlarında gerek yaşam alanlarımızda kullanılan nesnelerin dijital ortamda neredeyse bire bir orijinali gibi modellenmesi mümkün olmuştur. Görsel öğelerin kullanımının artması, insanlar üzerindeki etkileri, bilişim dünyasında yazılımsal ve donanımsal gelişmeler bilgisayar destekli tasarımla ilgili alanda ilerlemeyi de sağlamış, büyük bir animasyon sektörünün oluşmasına katkı sağlamıştır. Animasyon sektörü eğitimden sağlığa, sanayiden eğlenceye kadar günlük hayatın içine yerleşmiştir.

Animasyon ya da Türkçe ifadesi ile canlandırma ülkemizde yeteri kadar yaygınlaşmamış yeni gelişmekte olan bir sektördür. Film endüstrisi olarak görebileceğimiz gibi reklam sektöründen eğitime kadar birçok alana yayılmış bir durumdadır. Anadolu Üniversitesinde 1990’da ilk Çizgi Film (Animasyon) bölümünün kurulmasıyla akademik olarak bir bütün halinde animasyon eğitimi verilmeye başlanmıştır (Bağcı, Başaran, 2018). Günümüzde lisans ve önlisans düzeyinde birçok üniversitede bu konuda eğitim verilmeye devam edilmektedir. TRT Çocuk kanalının yayına geçmesi ile birlikte sektör daha canlı bir hale gelmiştir. Türkiye’de yetişmiş birçok animasyon sanatçısı yurt dışındaki büyük stüdyolarda önemli yapımlarda çalışmışlardır (Abalı, 2012).

Animasyon filmleri çocukların eğitimleri, sosyalleşmeleri, milli kültür ve değerlerin benimsenmesi üzerinde artı yönde etkileri açısından hayatımızda oldukça önemli bir yere sahip olmakla birlikte bazı animasyonların da negatif etkileri olabileceği görülmektedir (Karakuş, 2015)

Animasyon eğitiminde sanat bilgisi, animasyon tarihi, geleneksel animasyonun temel ilkeleri, farklı animasyon teknikleri, iki ve üç boyutlu animasyon yazılımlarının öğretilmesi ile beraber animasyon eğitim programları öğrencilerin özgün çalışmalar oluşturmalarına imkân verecektir (Akören, 2018). Animasyon eğitimi Türkiye’de lisans, önlisans ve özel eğitim kurslarında verilmektedir. Özellikle meslek yüksekokullarında animasyon eğitimi ile ilgili programların yaygınlaştığı göze çarpmaktadır. Meslek yüksekokulları yeniliklere açık nitelikli iş gücü oluşturulmak için kurulmuştur (Ulus, Tuncer, Sözen, 2015). Bu alanda nitelikli iş gücü oluşturmak için öğrencilerin daha fazla deneyim sağlaması gerekmektedir. Üniversite ve endüstri işbirliği yeni teknolojileri yerinde görme ve uygulama için olanak sağlaması açısından nitelikli ara eleman yetiştirme probleminin çözümünde etkili olacaktır (Sağlam, 2011). Bu işbirliği ile bazı Meslek Yüksekokullarında uygulanan 3+1 modeli daha etkin bir katkı sağlamaktadır. Bu katkıyı Sarıbiyik (2013) yaptığı bir çalışmada şu şekilde ifade etmiştir:

Öğrenci için faydaları deneyim, özgüven, sorumluluk, ekip çalışması, hedef ve kariyer planı, sektör için faydaları en önemli özellik olan nitelikli ara eleman, öğretim elemanları için eğitim ile ilgili düzenlemelerde sanayi ihtiyacının tespiti, iş dünyası ile işbirliği oluşturma, sorun çözmeye yönelik araştırmalar yapma, teorik bilgilerin pratik ile güncellenmesi şeklinde sıralanabilir. Öğretim elemanlarının sanayi ile işbirliğini arttırmasının sonucunda üniversitelerde yapamayacağı bazı araştırmalar için olanak bulması sayesinde üniversiteler ülkemize daha fazla katkı sağlayabilecektir (Odabaşı, vd, 2010).

Eğitim kalitesini artırmak için öğretim elemanlarının düşüncelerini değerlendirmemiz gerekmektedir. Öğretim elemanları eğitim ortamlarında genellikle iş ortamındaki kişilerden kaynaklanan olumsuz ilişkiler, gelen öğrencilerin yetersiz olması, kalabalık sınıflar, kaynak yetersizliği, donanım ve fiziksel mekân yetersizliği gibi sorunlarla karşılaşmaktadırlar (Dost, Cenkseven, 2007). Meslek yüksekokulların problemleri başta yetersiz sayıda öğretim elemanı, güncel donanıma sahip olmayan laboratuvarlar, küçük yerleşim yerlerinde kurulmaları, sosyal ve kültürel faaliyet alanlarının olmaması, yetersiz sektör işbirliği, yetersiz ve güncel olmayan ders içerikleri, öğrenciler için barınma problemleridir (Alkan, Suiçmez, Aydınkal, Şahin, 2014). Bunun yanında öğretim elemanlarından kaynaklanan bazı problemlerde göze çarpmaktadır. Öğretim elemanlarının yaptıkları çalışmalar ile toplumsal ihtiyaca dönük çalışmalar yerine daha teorik çalışmalarla uğraştıkları da tespit edilmiştir (Esen ve Esen, 2015). İşletmelerin görüşleri incelendiğinde öğretim elemanlarının yenilikleri ve sektörü takip edilebilecek olanakların öğretim elemanlarına sağlanması gerektiği kanaatinde dirler (İçli, 2007). Bu çalışma bilgisayar destekli tasarım ve animasyon eğitimi açısından bakıldığında öğretim elemanlarının bu alandaki problemlere bakış açısının neler olduğunun bilinmesi ve çözüm önerilerinin de belirlenmesi açısından önem arz etmektedir. Bu çalışma bir önlisans programı olan bilgisayar destekli tasarım ve animasyon programı çerçevesinde gerçekleşmiştir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni ile yürütülmüştür. Durum çalışması, var olan durumu açıklamaya çalışan veya değişimi ve gelişimi etkileyen etkenler arasındaki iletişimi daha derinlemesine detaylı bir şekilde inceleyen ve aynı zamanda çözümleyen, bu süreçler içerisindeki gelişimi gösteren araştırma yöntemidir (Best ve Kahn, 2017). Bir diğer ifade ile durum çalışması nasıl ve niçin sorularını temel alan, araştırmacının genel anlamda kontrol edemediği bir olayı ya da olguyu daha derinlemesine incelenmesine imkan sağlayan araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu Türkiye’deki farklı üniversitelerin Bilgisayar Destekli Tasarım ve Animasyon Programında eğitim vermekte olan öğretim elemanlarından gönüllülük ilkesine uygun olarak nitel araştırmalarda kullanılan amaçlı örneklem yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örneklem tekniği ile seçilen 10 öğretim elemanından oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen açık uçlu soruların bulunduğu yarı yapılandırılmış bir görüşme formu uygulanmıştır. Veri toplama formları uygulanmadan önce katılımcılar ile ön görüşmeler yapılmış, çalışmanın amacı ve katkıları açıklanmıştır.

Veri Toplama Analizi

Araştırmacılar tarafından veriler önce bilgisayarda yazılı hale getirilmiş sonra da nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. İçerik analizi metin veya metinlerden oluşan bir kümenin içindeki belli kelimelerin veya kavramların varlığını belirlemeye yönelik yapılır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013). İçerik analizinde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde organize ederek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Ayrıca içerik analizinde elde edilen yazılı bilgilerin temel içerikleri ve içerdikleri mesajlar özetlenerek ortaya konur (Cohen, Manion&Morrison, 2007). İçerik analizinde elde edilen veriler dört aşamada analiz edilir. Bunlar; verilerin kodlanması, kodlanan verilerin temalarının belirlenmesi, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması şeklindedir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Araştırmada tüm veriler okunmuş öğretim elemanlarının vermiş oldukları cevaplar kodlanmış ve kodlanan verilerden temalar oluşturulmuştur.

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde öğretim elemanlarının animasyon eğitimi üzerine düşüncelerini ve değerlendirmelerini ortaya koymak amacıyla elde edilen bulgular araştırma soruları dikkate alınarak düzenlenmiş ve görüşmelerden elde edilen bulgular başlıklar halinde verilmiştir.

Animasyon Eğitiminin Öğretim Elemanlarına Göre Anlamı

Animasyon eğitiminin öğretim elemanları için neyi ifade ettiğine yönelik elde edilen temalar ve kodlar Tablo 1' de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretim Elemanları İçin Animasyon Eğitiminin Anlamı

Tema	Kod	f
Modelleme ve Tasarım	3B ürün oluşturma	2
	Sanal ortamlar için modelleme	2
	Sanal ortamlar için karakter oluşturma	2
	Teknolojinin tasarım ile şekil bulması	2
	Sorunları dijital olarak görebilmek	1
Eğitim ve Öğretim Alanı	Canlandırma ile ilgili programların öğretilmesi	2
	Desteklenmesi gereken eğitim alanı	1
	Sektörün yetişmiş elaman ihtiyacını sağlama	1

Tablo 1 incelendiğinde öğretim elemanlarının animasyon eğitimini iki farklı şekilde algıladığı görülmüştür. Bunlar modelleme ve tasarım ile eğitim ve öğretim şeklinde temalandırılmıştır. Modelleme ve tasarım temasına göre öğretim elemanları animasyon eğitimini 3B ürün oluşturma, sanal ortamlar için modelleme ve karakter oluşturma, teknolojinin tasarım ile şekil bulması şeklinde ifade etmişlerdir. Eğitim ve öğretim alanı temasına göre ise öğretim elemanları animasyon eğitimi canlandırma ile ilgili programların öğretilmesi ve desteklenmesi gereken bir eğitim alanı olduğunu da belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının bu konu ile ilgili düşüncelerinden bazıları şunlardır:

Animasyon eğitimi, sanal ortam için modelleme, giydirme, karakter oluşturma ve canlandırma işlemlerinin öğretilmesini ifade ediyor. (Ö3)

Animasyonun kullanıldığı sektörlerde yetişmiş eleman ihtiyacını gidermek için olması ve desteklenmesi gereken bir eğitim alanıdır. Çağımızda Animasyonun kullanıldığı alanlar düşünüldüğünde bunun gerekliliği açıktır. (Ö5)

Uzun yıllar edindiğim bilgileri yeni dimağlara dolandırmadan en kısa yoldan aktarmayı ifade ediyor. Ortaokul seviyesinde mutlaka kazanılması gereken üç boyutlu görebilme yetisini geçte olsa üniversite öğrencilerine öğretmeyi ifade ediyor. Oluşturulan üç boyutlu nesnelerin ve karakterlerin bir evlat gibi sahiplenilmesini ve canlandırıldıklarında gözlerdeki ışıltı ve mutluluğu ifade ediyor. (Ö8)

Animasyon eğitimi ile ilgili yatırımlar hakkında Öğretim elemanlarının düşünceleri

Tablo 2. Öğretim Elemanlarına Göre Animasyon Eğitimine Yapılan Yatırım

Tema	Kod	Frekans
Yetersiz	Yeterli olmasa da yapılıyor	8
	Donanım, yazılım ve uygulama alanı eksik	2
	Yavaş yavaş geliyor	1

Öğretim elemanları animasyon eğitimi konusunda yatırımların yeterli olmadığını özellikle eğitim ortamlarında donanım ve yazılım temini konusunda sıkıntılar yaşadığını ifade etmişlerdir. Öğretim elemanlarının bu konu ile ilgili düşüncelerinden bazıları şunlardır:

Türkiye'de animasyon eğitimi için yeterli yatırımlar yapılamamaktadır. Animasyon hazırlama programları hızla gelişip değişmektedir. Fakat yeni programların temin edilmesi ve eğitimcilerin eğitimi çok yavaş yürümektedir. Eğitimciler, yeni programları kendi olanakları ile öğrenmeye çalışmaktadır. Herhangi destek alamamaktadırlar. (Ö3)

Geçmiş yıllara göre yatırımın daha gözle görülür olduğunu düşünsem de yeterli olduğunu söyleyemem. (Ö5)

Türkiye'de animasyon eğitimine yeteri kadar önem verilemediğini, kaliteli öğrenci yetiştirmek ve kaliteli animasyon çalışmaları hususunda gerekli teknolojik ve eğitim donanımlarının sağlanmadığını düşünüyorum. Bu bağlamda eğitim alan öğrencilerin, eğitimdeki teknolojik donanım yetersizliği sebebiyle temel animasyon programlarında arayüz eğitimi alarak, yine temel ve basit tasarımlarla sınırlı kaldıkları ortadadır. (Ö6)

Animasyon eğitiminde karşılaşılan problemler

Öğretim elemanlarının animasyon eğitiminde karşılaşılan problemler ile ilgili görüşleri temalar ve kodlar halinde Tablo 2' de verilmiştir.

Tablo 3. Öğretim Elemanlarını İçin Animasyon Eğitiminde karşılaşılan problemler

Tema	Kod	f
Öğrenci	Öğrencilerin ilgisizliği ve dil problemi	2
	Yetmiş eleman eksikliği	2
Eğitim ve Öğretim Alanı	Sektörle işbirliğinin eksikliği	1
	Yazılım ve donanım eksikliği	1
	Öğrencilerin yönlendirilmemesi	3
	Eğiticilerin ders yükü fazla	

Tablo 2 incelendiğinde öğretim elemanları animasyon eğitiminde karşılaşılan problemleri öğrenci, eğitim ve öğretim alanı ile temalandırmışlardır. Öğretim elemanları

öğrencilerin ilgi düzeyi ve dil konusunda yetersiz olduklarını ifade etmişler, alanda yetişmiş eleman eksikliği, sektörle bağın yeteri kadar olmaması, yazılım, donanımların yetersizliği, öğrencilerin yeteri kadar yönlendirilmemesi ve eğiticilerin ders yüklerinin fazla olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretim elemanlarının bu konu ile ilgili düşüncelerinden bazıları şunlardır:

Animasyon eğitimi ve çalışması yapmak için güçlü bilgisayarlar gerektirdiğinden dolayı en önemli problemin bilgisayar ve kullanılan yazılımlar konusundaki eksiklik olduğunu söyleyebilirim. (Ö5)

Teknolojik (bilgisayar yeterlikleri vb.) donanım yetersizlikleri ve bilgisayar laboratuvarlarının eğitim için yeterli ve uygun koşullarda olmamasının dışında, orijinal olmayan animasyon program yazılımları, eğitim verecek donanım ve tecrübeye sahip öğretim görevlisi eksikliği ve bunun yanı sıra verilen eğitimi bilerek ve isteyerek öğrenme arzusundaki öğrenci eksikliği animasyon eğitimi verilen okullardaki başlıca problemlerdir (Ö6).

Animasyon söylenmesi kolay ama uygulaması zor olan bir alandır. Bu alanda çalışan eğitimcilerin belli alanlarda uzmanlaşıp en doğru şekilde eğitim vermeleri gerekmektedir. Örnek olarak; modelleme alanının uzmanı, canlandırma alanının uzmanı, kaplama alanının uzmanı vb... Ayrıca görsel efekt ve video düzenleme gibi donanımlarla öğrenciler teçhizatlandırılmalıdır. Benim eğitim verdiğim kurumda alanımda tek uzman hoca olarak çalışmaktayım. Kullanılan laboratuvarında birçok farklı dersler işlendiğinden onlarca program bilgisayarlara yüklenmiş ve bilgisayarların verimliliği çok düşmüş. Ayrıca düşük seviye bile olsa bir yetenek sınavı yapılamadığından öğrencilerde istenilen eğitimi vermek mümkün olamamaktadır. (Ö8)

Animasyon stüdyolarının sektörün gelişmesine katkıları

Öğretim elemanlarının animasyon stüdyolarının sektörün gelişimine katkıları ile ilgili görüşleri temalar ve kodlar halinde Tablo 3' de verilmiştir.

Tablo 4. Öğretim Elemanlarına Göre Animasyon Animasyon Stüdyolarının Katkısı

Tema	Kod	f
Eğitim	Pahalı eğitimler	2
	Web üzerinden eğitim ve tanıtım	1
	Uygulama eğitimleri veriyorlar	2
	Herhangi bir bilgin yok	3

Tablo 3 incelendiğinde öğretim elemanları animasyon stüdyolarının sektörün gelişimine katkılarını pahalı eğitimler, web üzerinden eğitim ve tanıtım faaliyetleri, uygulama eğitimleri şeklinde ifade etmişlerdir. Öğretim elemanlarının bu konu ile ilgili düşüncelerinden bazıları şunlardır:

Bu stüdyolar, yüksek fiyatlara paket programları öğretmektedir. Fakat iş bulma konusunda kursiyer, kendi çabasıyla iş bulmaya çalışmaktadır. Tanıtım faaliyetleri sanal ortam, sosyal medya ve internet üzerinden yapılmaktadır. (Ö3)

Türkiye'deki animasyon şirketleri (şirketleri çünkü ülkemiz bir animasyon stüdyosu ihtiyacı zihniyetine henüz varamamıştır) sektörün gelişebilmesi adına eğitim faaliyeti içerisinde değillerdir. Eğitimde olduğu gibi sektörde de teknolojik donanımı tamamlanmış bir animasyon şirketi bulunmamakla beraber, animasyon eğitimi almış öğrencilerin deneyim kazanmalarına da fırsat verilmemektedir. Ayrıca zorunlu staj yaparak gerekli krediyi tamamlayıp mezun olması gereken animasyon bölümü öğrencilerine de staj imkânı sağlanmamakta ve sektör tecrübesi edinmeleri gereken genç mezunlara da fırsat tanınmamaktadır. Yine bu bağlamda büyük animasyon şirketlerinin kendilerine ait olan kurslarda da çok yüksek ücretler talep edilerek spesifik eğitimler (karakter modelleme, rigleme, render vb.) eğitimler verilmektedir. (Ö6)

Bulduğum şehir hasebiyle de olabilir ama ben herhangi bir eğitim ya da tanıtıma şahit olmadım. (Ö8)

Animasyon eğitiminde olması gereken öğrenci profili

Animasyon eğitiminde olması gereken öğrenci profiline yönelik öğretim elemanlarının görüşlerinden elde edilen temalar ve kodlar Tablo 4' de verilmiştir.

Tablo 5. Öğretim Elemanlarına Göre Animasyon Eğitiminde Olması Gereken Öğrenci Profili

Tema	Kod	f
Sanatsal Yetenek	Sanatsal ruh yapısı ve yeteneği	2
	Hayal gücü	3
	Çizim yeteneği	1
	Görsel yetenek	1
	Özgün düşünce	2
Akademik Yetkinlik	Dil yeterliliği	1
	Araştırmacı ve üretken	3
	Hedefi olan	1
	Çalışkan	2
	Sayısal zekaya sahip	2

Tablo 4 incelendiğinde öğretim elemanları animasyon eğitiminde olması gereken öğrenci profilini sanatsal yetenek ve akademik başarı olarak olmak üzere temalandırmıştır. Sanatsal yetenek temasına göre öğrencilerden sanatsal ruh yapısı ve yeteneği, hayal gücü, çizim yeteneği, görsel yetenek ve özgün düşünce gibi özellikler beklenmektedir. Akademik başarı temasına göre ise öğrencilerden dil yeterliliği, araştırmacı ve üretken olması, hedefi olan, çalışkan ve sayısal zekaya sahip olması beklenmektedir. Öğretim elemanlarının bu konu ile ilgili düşüncelerinden bazıları şunlardır:

Sanatsal ruh yapısını bilgisayara aktaran öğrenciler. (Ö1)

Çalışkan, güçlü bir hayal gücüne ve çizim yeteneğine sahip olması gerekir. (Ö5)

Sayısal yetenekleri ile sanatsal yetenekleri dengeli miktarda gelişmiş, meraklı, araştırmacı, yabancı dili okuduğunu genel hatlarıyla anlayacak kadar hâkim bir öğrenci profili. (Ö4)

Verilen eğitimin gerekliliklerinin dışında merak duyarak kendi isteği ile üretim yapan ve araştıran, öğretilen animasyon programlarının açıklarını (bug vb.) keşfedebilecek kadar programla vakit geçiren, eğitim sırasında, öncesinde ve sonrasında soru soran, öğretilen her bilgiyi sorgusuz sualsiz kabul etmek yerine farklı çözüm yolları üretebilen ya da bunu

deneyen, dünyadaki tasarım trendlerini takip eden, animasyon filmlerine karşı ilgili ve heyecan duyan ve son olarak bir hedefi olan öğrenci animasyon alanında başarılı olacaktır. (Ö6)

Animasyon öğretiminde eğitmen eğitimi

Tablo 6. Öğretim Elemanlarına Göre Eğitmen Eğitimi

Tema	Kod	f
Gerekli	Olmalı	6
	Öğrencilerin eğitiminde faydalı olur	2

Animasyon eğitiminde öğretim elemanları eğitmen eğitimin gerekli olduğunu düşünmektedirler. Yapılacak eğitimler ile öğrencilerin eğitiminde pozitif katkı sağlayacağını düşünmektedirler. Öğretim elemanlarının bu konu ile ilgili düşüncelerinden bazıları şunlardır:

Düşünüyorum. Eğitmenler piyasada tecrübeli olsalar da, çoğu zaman öğrencinin anlayabileceği seviyeye inmekte yetersiz kalabiliyor (Ö4).

Eğitimcilerin eğitimi mutlaka yapılmalıdır. Eğitmen farklı programları öğrenerek, öğrencilerine daha fazla program öğretebilir. Öğretilen her program öğrencinin koluna takılan altın bilezik gibidir (Ö3).

Animasyon eğitiminde eğitmenlerin eğitilmiş ve sektör tecrübeli olması, yetiştirilen öğrencilerin sektörde daha hızlı yer edinmelerini sağlayacak, tasarım sürecinde karşılaşacakları problemlerin aşılması hususunda çözüm sürecini hızlandıracak ve öğrencilerin animasyon eğitimi boyunca karşılaşacağı teknik ve tasarım sorunlarını çözmelerinde öncü olacaklardır. Bu çerçeveden bakıldığında animasyon eğitimi veren eğitimcilerin eğitimi ve sektör deneyimi sahibi olmaları bir gereklilik arz etmektedir (Ö6).

Türkiye’de animasyon sektöründe iş olanakları

Öğretim elemanlarına göre Türkiye’de Animasyon sektöründeki iş olanaklarına yönelik elde edilen temalar ve kodlar Tablo 5’ de verilmiştir.

Tablo 7. Animasyon sektörü iş olanakları

Tema	Kod	f
Olumlu	Yeni bir alan	2
	Yetersiz ve kısıtlı düzeyde	5
Olumsuz	Büyükşehir yoğunluklu	3

Tablo 5 incelendiğinde öğretim elemanları için animasyon sektörünün yeni bir alan olduğunu fakat yetersiz ve kısıtlı düzeyde ve büyük şehir yoğunluklu iş olanaklarının

olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretim elemanlarının bu konu ile ilgili düşüncelerinden bazıları şunlardır:

Yaptığım araştırmalar doğrultusunda pastanın çok büyük kısmını İstanbul yiyor, diğer iller buranın yanında çok az miktarda iş sahasına sahip dolayısıyla çok geniş alanlarda iş olduğunu söylemek güç oluyor. (Ö2)

Medya sektörü ile kısıtlı olan bir alan. Büyükşehirlerde iş olanakları bulunmaktadır. (Ö3)

Kendisini geliştiren öğrenci için iş imkânı günümüzde yeterli ve gelecekte de bu giderek artmaya devam edecektir. (Ö7)

Animasyon eğitimi için Türkçe eğitim kaynağı

Öğretim elemanlarına göre Türkiye’de Animasyon eğitimi için Türkçe eğitim kaynaklarına yönelik elde edilen temalar ve kodlar Tablo 6’ye verilmiştir.

Tablo 8. Animasyon eğitimi için Türkçe eğitim kaynağı

Tema	Kod	f
İhtiyaç	Türkçe kaynak oluşturulmalı	2
	Çeviri yapılmalı	2
	İhtiyaç yok	2
	Kaynak eksikliği	5

Tablo 6 incelendiğinde öğretim elemanları göre Türkçe kaynak ihtiyaç teması ortaya çıkmıştır. Öğretim elemanları Türkçe kaynak oluşturularak, çeviriler yapılarak bu eksikliğin giderilmesi düşüncesindedirler. Bir kısım öğretim elemanı ise kaynak konusunda ihtiyaç olmadığını belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının bu konu ile ilgili düşüncelerinden bazıları şunlardır:

Sadece animasyon alanında değil bilişimle ilgili her alanda Türkçe kaynak yetersizdir. Bu konuda akademisyenler güncel kitapların çevirilerinin yapılmasında çalışma yapabilirler. Ayrıca şunu da belirteyim ki Türkçe kaynakların önemli olduğu kadar bilişim sektörünün tüm alanlarında çalışacak ya da eğitim alacak kişilerin yabancı dil problemini çözmüş olmaları da önemlidir. (Ö5)

Animasyon alanında Türkçe kaynak olmadığı gibi bu alandaki açığın kapatılmasına ilişkin bir destek de yoktur. Her üniversitenin verdiği eğitimi yazılı hale getirmesi öğrencilerdeki bilginin kalıcı ve kullanılabilir olmasını sağlayacaktır. (Ö6)

Günümüz internet teknolojileriyle artık kaynak noktasında eksiklik olduğunu düşünmüyorum. (Ö7)

Türkçe kaynakları pek tercih etmiyorum. Aslında kaynak olarak kitap tercih etmiyorum. Çünkü görsel bir şeyi sözel olarak anladıktan sonra uygulamasını yapmak çok zor geliyor bana. Video dersler çok ama çok daha faydalı. Bununla ilgili video kaynaklar oluşturulabilir. (Ö8)

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmada Bilgisayar destekli Tasarım ve Animasyon programında eğitim veren öğretim elemanlarının animasyon üzerine düşünce ve değerlendirmeleri incelenmiştir. Öğretim elemanlarına göre animasyon eğitimi; 3b ürün oluşturma, sanal ortamlar için modelleme ve karakter tasarımı, teknolojinin tasarıma dönüşmesi, canlandırma ile ilgili programların öğretilmesi, desteklenmesi gereken bir alan, sektörün yetişmiş eleman ihtiyacını sağlamak olarak ifade edilmiştir. Animasyon eğitimiyle ilgili yatırımlar konusunda yetersiz donanım, yazılım temini konusunda yaşanan sıkıntılar ve uygulama alanlarındaki eksikliklere rağmen gelişmekte olduğunu bildirmişlerdir. Öğretim elemanları animasyon eğitiminde karşılaşılan problemleri öğrencilerin ilgisizliği, dil problemi, yazılımsal ve donanımsal eksiklikler, sektörle yeteri kadar işbirliğinin olmaması, öğrencilerin yönlendirilmemesi ve eğiticilerin ders yükü fazlalığı olarak belirtmişlerdir. Bahşi (2011) meslek yüksekokullarının sorunları üzerine yaptığı çalışmasında meslek yüksekokullarında yaşanan problemler olarak fiziki yetersizlikler, donanımsal yetersizlikler, altyapı sorunları öğretim elemanlarının sayısal olarak yetersiz oluşu, öğretim elemanlarının fazla ders yükü ve yine öğretim elemanlarının mesleki gelişimini devam ettirmede yeterli olanaklarının olmadığına dikkat çekmiştir. Bağcı ve Başaran'ın (2018) önlisans bilgisayar destekli tasarım ve animasyon bölümü öğrencilerinin animasyon eğitimi üzerine yaptıkları çalışmada donanımsal ve yazılımsal eksiklikleri ifade etmişler, bunun yanında akademik personelin sayısal olarak az olması, ders içeriklerinde ve ağırlıklarında istenilen düzeylerin olmadığını belirtmişlerdir.

Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç ise öğretim elemanları animasyon stüdyolarının sektör gelişimine katkıları konusunda ve bu konudaki düşüncelerinde pahalı eğitimler, web üzerinden eğitim ve tanıtım şeklinde olduğu yönündedir. Ayrıca sektörün büyükşehirler haricinde olmadığını ifade etmişlerdir. Sevindik (2016) Yükseköğretimde Grafik Tasarım Eğitimi ve Bir Model Önerisi adlı çalışmasında grafik tasarım eğitimi açısından sektör ile üniversite arasında yeterli işbirliği olmadığı ve işbirliğinin geliştirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Öğretim elemanları animasyon eğitiminde olması gereken öğrenci profili için ise sanatsal ruh yapısı ve yeteneği, hayal gücü, çizim yeteneği, görsel yetenek, özgün düşünce, dil yeterliliği, araştırmacı ve üretken, sayısal zekâya sahip çalışkan öğrenciler olması gerektiğini belirtmişlerdir. Animasyon eğitiminde öğretim elemanları eğitmen eğitimini olumlu bulmuş eğitimin verimliliğinin artacağını ifade etmişlerdir. Türkiye'de animasyon sektörü iş olanakları için öğretim elemanı görüşleri; yeni bir sektör olduğu için olumlu bakanlar, yetersiz ve kısıtlı bularlar ve büyükşehirlerde yoğunlaştığını ifade edenler şeklinde olmuştur. Animasyon eğitimi için Türkçe eğitim kaynağı konusunda kaynak eksikliği olduğunu öğretim elemanları çoğunluk olarak ifade ettikleri görülmekte, animasyon eğitimi alanında özellikle basılı kaynaklar ile ilgili çevirilerin yapılması ve Türkçe kaynak oluşturulması düşüncesinde olanlar ayrıca göze çarpmaktadır.

Öğretim elemanlarının görüşlerinden çıkan sonuçlara göre Bilgisayar Destekli Tasarım ve Animasyon programının verimli bir şekilde eğitim verebilmesi için bu program açılırken;

- Donanımsal ve yazılımsal yeterlilikler sağlanmalı,
- Eğitim kaynaklarının eksikliğinin giderilmeli,
- Öğretim elemanı eksiklikleri giderilmeli

- Öğrencilerin alanda başarılı olabilmeleri için sektör ile işbirliği sağlanmalı,
- Animasyon sektörünün gün geçtikçe öneminin artması ile birlikte yetişmiş ve deneyimli eleman ihtiyacının artmakta olduğu bilinmeli,
- Bu alanın ülkemiz açısından önemi üzerine öğrencilere bilgiler verilmeli ve gerekli yönlendirmeler yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Abalı, N. (2012). Türkiye’de animasyonun dünü ve bugünü. *Bilişim Dergisi*, 147, 106-107.
- Akören, A. N. (2018). Çizgi film ve animasyon eğitiminde son eğilimler. *Etkileşim Dergisi*, 1 (2), 124-141.
- Alkan, R. M., Suiçmez, M., Aydınkal, M., Şahin, M. (2014). Meslek yüksekokullarındaki mevcut durum: sorunlar ve bazı çözüm önerileri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 4(3), 133-140.
- Bağcı, H. ve Başaran, E. (2018). Bilgisayar Destekli Tasarım ve Animasyon Programı Öğrencilerinin Animasyon Eğitimi Üzerine Düşüncelerinin İncelenmesi. IV. International Academic Research Congress. 30 Ekim -04 Kasım 2018. Alanya / Antalya, Türkiye.
- Bahşi, Ö. (2011). Meslek yüksekokullarının sorunları ve yöneticilerinin tutum ve davranışları üzerine bir araştırma. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(2), 165-178.
- Best, J. W. & Kahn, J. V. (2017). Eğitimde araştırma yöntemleri. (O. Köksal, Ed.). (M. Durmuşçelebi, Çev.), Konya: Dizgi Ofset.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, O. E., Karadeniz, S. ve Demirel, F. (2013). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.
- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2007). *Research methods in education*. London: RoutledgeFalmer.
- Tuzgöl-Dost, M. ve Cenkseven, F. (2007). Devlet ve vakıf üniversitelerinde çalışan öğretim elemanlarının mesleki sorunları. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(2), 203-218.
- Esen, M. ve Esen, D. (2015). Öğretim üyelerinin performans değerlendirme sistemine yönelik tutumlarının araştırılması. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 5(1), 52-67.
- İçli, G. (2007). İşletmelerin meslek yüksekokulu mezunları ile ilgili görüşleri ve beklentileri. *Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, XXIII(2), 263-272.
- Karakuş, N. (2015). Okul öncesi döneme hitap eden tema içerikli çizgi filmlerin değerler eğitimine katkısı yönünden değerlendirilmesi (Niloya Örneği). *Değerler Eğitimi Dergisi*, 13(30), 251-277
- Odabaşı, A. Y., Helvacıoğlu, Ş., İnsel, M. ve Helvacıoğlu, İ. H. (2010). Üniversite sanayi işbirliğinde örnek bir model, *Gemi ve Deniz Teknolojisi Dergisi*, 183, 20-25.
- Sağlam, H. (2011). Mesleki ve teknik yükseköğretimde endüstriye dayalı öğretim. Selçuk Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Teknik-Online Dergi, 10(2), 156-168.
- Sarıbıyık, M. (2013). Meslek yüksekokullarında nitelikli işgücü yetiştirmek için 3+ 1 eğitim modeli. *Academic Platform-Journal of Engineering and Science*, 1(1), 39-41.
- Sevindik, O. (2016). Yükseköğretimde Grafik Tasarım Eğitimi ve Bir Model Önerisi. Sanatta Yeterlik Tezi. İstanbul: İstanbul Arel Üniversitesi.

- Toroğlu, A. ve İçingür, Y. (2007). Üç boyutlu bir animasyon sisteminin tasarımı ve teknoloji eğitiminde kullanılması. *Politeknik Dergisi*, 10(3), 247-252.
- Ulus, L., Tuncer, N. ve Sözen, Ş. (2015). Mesleki eğitim, gelişim ve yeterlilik açısından meslek yüksekokullarının önemi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015(5), 168-185.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Seçkin Yayıncılık.